כיתה ז' | עברית ולשון | שיעור 4 מתוך 4 | 45 דק' | מתאים לממלכתי ולממלכתי-דתי

כותבים טיעון: מתכננים, כותבים ובודקים

🎯 מטרות השיעור

- התלמידים יתכננו טיעון בטבלה: טענה, שני נימוקים, טענה נגדית והפרכה, מסקנה
- התלמידים יכתבו טיעון של 120–180 מילים עם ארבע מילות קישור שונות לפחות
- התלמידים יבדקו את הכתיבה שלהם לפי מחוון: מבנה, מילות קישור, התאמה דקדוקית ודיוק במילים

📖 הסבר למורה

זהו שיעור הכתיבה המסכם של היחידה. התלמידים כותבים טיעון קצר על נושא מתוך שלושה, ומשתמשים בכל הכלים שלמדו: שם עצם מדויק, שם תואר מתאר ומעריך, פועל עמדה ומילות קישור לפי היחס הלוגי.

סדר העבודה: **תכנון** בטבלה (5 שורות), **כתיבה** של טיוטה, **בדיקה** עצמית לפי רשימת תיוג ("סימנתי 3 מילות קישור? בדקתי התאמה בין שם עצם לשם תואר?"), ו**שכתוב** קצר. בסוף כל תלמיד מסמן בטקסט שלו 3 שמות עצם, 3 שמות תואר, 3 פעלים ו-3 מילות קישור.

המחוון (בעמוד השני של דף העבודה) מחלק 100 נקודות בין חמישה קריטריונים, ואפשר לתת אותו לתלמידים מראש כדי שידעו מה נבדק.

נושאים לבחירה

1. האם לבטל שיעורי בית בסופי שבוע?
2. האם למכור במזנון בית הספר משקאות ממותקים?
3. האם להקדיש שעה בשבוע ללמידה מחוץ לכיתה?

👩‍🏫 מהלך השיעור (45 דקות)

1. **פתיחה:** חוזרים על רכיבי הטיעון ועל טבלת מילות הקישור. כל תלמיד בוחר נושא. (5 דקות)
2. **תכנון בטבלה:** טענה, נימוק 1, נימוק 2, טענה נגדית והפרכה, מסקנה. המורה עובר בין התלמידים ומאשר טבלאות. (8 דקות)
3. **כתיבה:** כתיבת טיוטה: 120–180 מילים. (17 דקות)
4. **בדיקה ושכתוב:** בדיקה עצמית ושכתוב לפי רשימת התיוג, וסימון חלקי הדיבר בטקסט. (10 דקות)
5. **סיכום:** שניים או שלושה תלמידים מקריאים, והכיתה מזהה בכל טיעון את הטענה ומילת קישור אחת. (5 דקות)

💬 שאלות בשלוש רמות

1. **רמה 1, הבנה ואיתור:** מהי הטענה שלך, ומהם שני הנימוקים שבחרת?
2. **רמה 2, יישום וניתוח:** איזו טענה נגדית יכול להעלות מי שחושב אחרת, ואיך תענה עליה?
3. **רמה 3, הערכה ויצירה:** קראו את הטיעון של בן הזוג: איזה נימוק הכי משכנע, ואיזו מילה אחת הייתם מחליפים במילה מדויקת יותר?

💡 הערות למורה

אפשר לפצל את השיעור: תכנון וטיוטה בשיעור, ושכתוב בבית. למתקשים: לתת פתיחי משפטים (אני סבור/ה ש..., ראשית..., שנית..., אמנם..., אולם..., לסיכום...). למתקדמים: להוסיף נימוק שלישי ולהשתמש במילת קישור של ויתור. הנושאים כלליים ומתאימים לכל מגזר; אפשר להחליף בנושא מחיי בית הספר.

📝 בדף העבודה

כותבים טיעון משלי: 5 משימות, ומחוון ציונים (100 נקודות) בעמוד השני.

מחוון: כותבים טיעון משלי

מחוון ציונים לטיעון (100 נקודות)

1. **מבנה הטיעון (30 נק'):** טענה ברורה, שני נימוקים, טענה נגדית והפרכה, מסקנה.
   30: כל הרכיבים, בסדר הגיוני · 20: חסר רכיב אחד · 10: יש טענה ונימוק אחד בלבד
2. **מילות קישור (20 נק'):** ארבע לפחות, שונות, ומתאימות ליחס הלוגי.
   20: 4 ומעלה, כולן נכונות · 12: 2–3, או אחת שגויה · 5: אחת או אף אחת
3. **דיוק לשוני (20 נק'):** התאמה בין שם עצם לשם תואר (מין, מספר, יידוע) ובין נושא לפועל.
   20: אין שגיאות · 12: שגיאה אחת או שתיים · 5: שלוש שגיאות ומעלה
4. **אוצר מילים (15 נק'):** שמות עצם מדויקים, שמות תואר מתארים ומעריכים, פועל עמדה.
   15: מדויק ומגוון · 8: יש מילים כלליות (דבר, משהו) · 3: כללי לאורך כל הטקסט
5. **סימון חלקי הדיבר (15 נק'):** 3 שמות עצם, 3 שמות תואר, 3 פעלים, 3 מילות קישור, מסומנים נכון.
   15: 11–12 סימונים נכונים · 10: 8–10 · 5: 7 ומטה